

Politická práce v boji

Spolehlivé zabezpečení obrany socialismu, rostoucí agresivita imperialistických zemí v čele s USA, rychlé zavádění moderní, vysoce účinné bojové techniky a zbraní do výzbroje naší armády kladou nové nároky a požadavky na rozvoj operačního umění, taktiky, ale i politické práce.

Poznatky a zkušenosti z vedení soudobého boje, ozbrojených sražení si vyžádaly další rozpracování činnosti vojsk, štábů, velitelů, politických pracovníků ve složitých podmínkách boje a bojové činnosti. S využitím zkušeností Sovětské armády toto poslání naplňuje Bojový řád pozemního vojska ČSLA, se kterým se v současném období seznamuje velitelský sbor a postupně jeho požadavky uvádí do praxe a života vojsk.

V tomto procesu má nezastupitelné místo a úlohu stranickopolitická práce, organizovaná a prováděná veliteli, politickými orgány a pracovníky a základními organizacemi KSČ.

Svým obsahem, specifickými formami a metodami musí přispívat k dokonalému zvládnutí a praktickému uplatňování zásad Bojového řádu. Přitom soustavně působit na rozvíjení schopností velitelů v jednotě s novými nároky na vedení soudobého boje správně se rozhodovat, doručovat svá rozhodnutí podřízeným a realizovat je ve složitých dynamicky se vyvíjejících situacích při velkém psychickém a fyzickém zatížení vojáků.

Z těchto požadavků vyplývá, že přijímaná stranickopolitická opatření musí především směřovat k zabezpečení soustavného a hlubokého studia Bojového řádu všemi vojáky z povolání, absolventy VKVŠ a poddůstojníky. Jeho cílem je dokonalé zvládnutí a pochopení příslušných částí

Bojového řádu, vyplývajících ze zastávaných funkcí. V další etapě pak zabezpečovat jejich promyšlené uplatňování při praktickém vedení boje jednotek, útvarů a svazků.

Splněním těchto úkolů bude řešen jeden z důležitých požadavků Směrnice ministra národní obrany ČSSR a náčelníka hlavní politické správy ČSLA pro stranickopolitickou práci v ČSLA ve výcvikovém roce 1984/1985.

V Bojovém řádu pozemního vojska jsou podrobněji rozpracovány požadavky a konkrétní úkoly politické práce v soudobém boji, která tvoří nedílnou součást přípravy a vedení bojové činnosti.

Jednoznačně je stanoven požadavek důsledného plnění politiky Komunistické strany Československa v podmínkách ČSLA v jednotě s rozhodnutími vlády ČSSR, rozkazů ministra národní obrany ČSSR, požadavky řádů a pokynů hlavní politické správy ČSLA.

V obsahu politické práce je zvýrazněna důležitost a úloha vysokého morálně politického stavu vojsk, bojových a psychologických kvalit a fyzické připravenosti příslušníků armády k dosažení úspěchů v soudobém boji.

Podrobněji jsou rozpracovány obsahové požadavky a úkoly politické práce při přípravě boje a v jeho průběhu. V dalších částech je uskutečněna konkretizace obsahu politické práce v jednotlivých druzích boje, zejména za útoku, ve střetném boji, při přípravě a vedení obrany, při boji v obklíčení a vyjití z obklíčení, při přesunech vojsk i v prostoru rozmístění.

V těchto částech je rovněž reagováno na nové poznatky z bojové činnosti. Na základě toho je vymezena politická práce v čin-

nosti útvaru (svazku) v operační manévrovací skupině nebo při použití jednotek v rámci taktického vzdušného výsadku.

V potřebném rozsahu je stanovena politická práce u útvarů a jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk. Současné pojetí rovněž zahrnuje úkoly politické práce u dělostřeleckých útvarů, ženijního a chemického vojska, vojskového letectva, útvarů i jednotek elektronického umlčování, technického zabezpečení a týlu, které dřívejší předpis neřešil.

Novým prvkem je vymezení politické práce v podmínkách vedení boje bez použití jaderných zbraní a po jejich použití. Význam štábů v soudobém boji je zdůrazněn konkrétními požadavky politické práce v těchto kolektivech.

Celkově v Bojovém řádu pozemního vojska je politická práce v boji řešena podrobněji a konkrétně podle druhu boje i specifiky vojsk, které jsou uvedeny v další části článku.

Mezi nejdůležitější předpoklady úspěchu za útoku patří vysoký útočný duch vojsk, vysoká bojová aktivita a iniciativa při plnění bojových úkolů a způsobilost využít síly úderu vlastních vojsk k průlomům obrany nepřítele a k jeho rozdrácení.

Proto cílem politické práce za útoku je nepřetržitě udržovat vysoký morální politický stav a kázeň, bojový útočný duch vojsk, mobilizovat je ke splnění bojových úkolů, k vedení aktivního boje k rozhodnému zničení nepřítele.

Bojový řád v obsahu politické práce za útoku klade důraz na objasňování a pochopení charakteru i zvláštností nastávajícího boje, pochopení a splnění bojových úkolů, na intenzivní politickou práci u útvarů (jednotek) na hlavním směru, znalost nepřítele, na utajení přípravy k útoku, zabezpečení nepřetržité součinnosti mezi útočnými útvary, na mobilizaci vojáků k rozhodnému boji a ničení nepřítele.

Konkrétní úkoly politické práce jsou stanoveny pro útvary (jednotky) druhého sledu (zálohy). Těžiště spočívá v pochopení uložených úkolů i způsobu jejich plnění, porovnávání s novými údaji o nepříteli i se situací vojsk prvního sledu. Významnou součástí této činnosti je mobilizace vojáků k energickému odrazení protiztečí, rozvíjení útoku i k uplatňování dovedností při pronásledování odcházejícího nepřítele.

Obsah a zaměření politické práce u útvarů (jednotek) začleněných do **operační manévrovací skupiny** musí důsledně vycházet z hlubokého pochopení konkrétních úkolů, které budou v průběhu rozvíjení útoku plněny.

Politická práce musí respektovat morálně politickou a psychologickou přípravu

velitelského sboru, štábů a vojsk; posilovat tvořivý přístup k velení a řešení bojových úkolů operační manévrovací skupiny. Výrazněji je zaměřena na zabezpečení rozhodného postupu do operační hloubky, na smělou činnost v nepřátelském týlu, nepřetržitost velení, informovanost vojáků a jejich stravování, materiální a zdravotnické zabezpečení.

Vysoká mobilnost a rychlost bojové činnosti operační manévrovací skupiny při častých změnách bojové situace v hloubce nepřátelské obrany a při odtržení od hlavních sil zvyrazňuje nutnost mistrného zvládnutí a využití nejmodernější bojové techniky, zbraní a jejich palebné síly k rozhodnému zničení nepřítele, k čemuž rovněž působí obsah a opatření politické práce.

Při rozvíjení útoku má velký význam účelné využívání **taktického vzdušného výsadku**. Politická práce, jak uvádí Bojový řád, musí především působit k zabezpečení odvážné i dovedné činnosti vojáků v nepřátelském týlu a rychlého ovládnutí čar, k rozvíjení smělosti, odvahy a iniciativy vojáků při plnění bojových úkolů včetně vzájemné pomoci i součinnosti mezi vysazenými jednotkami a osádkami vrtulníků.

Úspěšná činnost taktického vzdušného výsadku vyžaduje přijímat taková opatření v politické práci, která zabezpečují trvalý růst morálně politických a bojových kvalit vojáků a jejich všestrannou připravenost a odhodlání ke splnění bojových úkolů.

Politická práce **ve střetném boji** se zaměřuje na zabezpečení nepřetržité bojové pohotovosti a připravenosti k rychlému rozvinutí a zaujetí bojové sestavy a provedení rozhodného manévru silami, překvapivých úderů do boku a týlu nepřítele k jeho rozdělení a postupnému ničení.

Při zdolávání **vodní překážky** se politická práce především soustřeďuje na mobilizaci vojáků k dosažení vysokého tempa při jejich překonávání, na energické a důsledné ničení nepřítele a na rychlé rozvíjení útoku na protilehlém břehu.

Výrazná pozornost se věnuje přípravě velitelů a vojáků předemnutých odřadů, předvojí, taktických vzdušných výsadků, ženijních jednotek a pořádkové služby. Významné místo v systému politické práce má konkrétní psychologická příprava osádek překonávajících vodní překážku jízdou pod vodou.

Politická práce při útoku **v horách** se zejména zaměřuje na zabezpečení přípravy vojáků ke smělému překonávání členitého terénu a těžko schůdných překážek horského terénu, na pochopení a zvládnutí zvláštností bojové činnosti. Vede vojáky v obcházejících odřadech a vzdušných vý-

sadcích ke smělému a iniciativnímu plnění úkolů při zmocňování se dominujících výšin, přechodů, tunelů, překonávání kanyonů a úžlabin.

Obsah politické práce při **přípravě a vedení obrany** je v Bojovém řádu pozemního vojska podrobněji rozpracován.

Jejím cílem je dosáhnout u příslušníků štábů a vojáků správného pochopení zámyslu přípravy a vedení ochrany, zabezpečit vysoký morálně politický stav a kázeň, aktivní přístup vojáků k plnění úkolů vyplývajících z rozhodnutí a rozkazů velitelů. Zabezpečit, aby pevným a nepřetržitým velením vojskům, rozhodnou, iniciativní a obětavou činností byly splněny stanovené úkoly obrany.

Z těchto požadavků vyplývá, že základním předpokladem vysoké účinnosti politické práce prováděné veliteli a politickými pracovníky je její těsné sepětí s bojovým úkolem, rozkazem velitele a konkrétní situací u svazků a útvarů.

Bojový řád zdůrazňuje význam **diferencovaného řízení politické práce** jako nezbytného předpokladu úspěšné přípravy a vedení obranného boje. Z tohoto hlediska je její obsah u svazků a útvarů bránicích nejdůležitější rajónů, míst a opěrné body orientován na zabezpečení odolnosti, houževnatosti jako předpokladu k jejich udržení.

Při příkrytí státní hranice, vedení boje v zabezpečovacím pásmu, v předsunutých postaveních a bojovém zajištění je zaměřována k zabezpečení úporné obrany a manévrovací činnosti.

Politická práce u svazků a útvarů druhého sledu a záloh směřuje především k posílení a rozvíjení útočného ducha vojsk, zabezpečení vysoké bojové morálky, k aktivnímu a rozhodnému ničení nepřítelů, který pronikl, a k vedení účinných protiúderů a protiztečí.

Diferencovaně je politická práce usměrňována k jednotlivým druhům vojsk. V přípravném období je pozornost zejména soustředěna na průzkum a ženijní vojsko. Při vedení obranného boje hlavně na raketové vojsko a dělostřelectvo, spojovací a chemické vojsko.

Při řízení a provádění politické práce se musí brát i v úvahu, zda je obranný boj veden v horách, při obraně města, při vyjití z boje a odchodu vojsk i při boji v obklíčení.

Při obraně **v horách** se politická práce zaměřuje především na zabezpečení a udržení průsmyků, přechodů, dominantních výšin, komunikačních uzlů a širokých údolí. Důraz je kladen na nepřetržitě politické působení v průzkumných jednotkách, dělostřelectvu a útvech protivzdušné

obran. Je usilováno o zabezpečení nepřetržitě informovanosti vojáků o výsledcích dosavadní bojové činnosti.

Podrobně jsou v Bojovém řádu rozpracovány úkoly politické práce **při obraně města**. Její obsah směřuje k udržení obranných rajónů, opěrných bodů, k posílení iniciativy, samostatnosti a vynalézavosti při volbě způsobů jeho obrany, při vedení boje v době odloučení od hlavních sil útvarů a svazků. V tomto případě je soustředována pozornost k posílení vlivu na zabezpečení odolnosti osádek tanků, bojových vozidel pěchoty, na rozhodné a přesné plnění úkolů dělostřelectva, na formování vysoké bojové morálky a útočného ducha vojáků.

V Bojovém řádu pozemního vojska jsou první diferencovaně řešeny otázky politické práce při vedení boje bez použití jaderných zbraní a v podmínkách jejich uplatnění.

Pro **boj bez použití jaderných zbraní** zůstává zásadním úkolem politické práce mobilizace vojáků k úspěšnému plnění bojových úkolů i udržení vojsk v trvalé pohotovosti k boji v podmínkách použití zbraní hromadného ničení.

V podmínkách **vedení boje za použití jaderných zbraní** Bojový řád obsah a úkoly politické práce zaměřuje na důsledné zabezpečení přesného plnění rozkazů k včasnému vedení jaderných úderů proti nepříteli a na rychlé využití jejich výsledků ve prospěch splnění bojových úkolů.

V jednotě s tímto základním úkolem je politická práce orientována na mobilizaci vojáků k včasnému splnění opatření ochrany proti nepřátelským zbraním hromadného ničení, jakož i ke zvýšení odolnosti a k rychlé obnově bojeschopnosti zasažených útvarů (jednotek) jaderným úderem, aby byly schopny v nejkratší době plnit stanovené bojové úkoly.

Zvýrazněna je nutnost diferencované politické práce mezi příslušníky raketových útvarů a dalších jednotek, které se podílejí na zabezpečení a vedení jaderných úderů proti nepříteli.

Zvýšený důraz v těchto podmínkách boje je kladen na uplatňování osobní příkladnosti velitelů a politických pracovníků při plnění rozkazů, jako rozhodující prostředek mobilizace vojáků k jejich důslednému splnění, ale i jako prostředek k zamezení rozšiřování nepravdivých zpráv a panických nálad.

Vedení boje v podmínkách použití jaderných zbraní vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost řešení náhrady ztrát politických pracovníků a rychlé obnově akceschopnosti základních organizací KSČ a SSM.

Podrobněji jsou v Bojovém řádu vymezeny požadavky na zaměření a organizaci po-

litické práce v jednotlivých druzích vojsk a speciálních vojsk. V procesu jejího řízení je zvyrazněna nutnost vyšší konkrétnosti a diferencovanosti přísně respektující zvláštnosti a specifiku bojových úkolů, organizační strukturu a technické vybavení útvarů a jednotek.

Vedle všeobecných požadavků politické práce, které směřují k soustavnému formování morálně politických a bojových vlastností, vysokého bojového ducha a morálky, rozhodného, iniciativního a příkladného vztahu k plnění bojových úkolů a vojenských povinností všemi vojáky, jsou především přesněji řešeny a zvýrazněny specifické úkoly politické práce u útvarů a jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk.

Nově jsou stanoveny úkoly politické práce u útvarů dělostřelectva, ženijního, chemického vojska, vojskového letectva, útvarů radioelektronického boje, v technických, zabezpečovacích a týlových jednotkách.

V popředí pozornosti jsou především úkoly vedoucí ke správnému pochopení bojových úkolů veliteli, vojáky a jejich mobilizace k dokonalému splnění. Dále pak požadavky na mistrné zvládnutí a využívání bojové techniky, zbraní, zabezpečení trvalé pohotovosti vojskového letectva k bojovým letům, přípravy a mistrného využití možností zbraní a letecké techniky a na zabezpečení všech druhů bojové činnosti.

Pozornost je soustředěna na otázky těsné součinnosti, včasného a úplného zabezpečení vojsk výstrojí, technikou, municí, potravinami, pohonnými hmotami a dalším materiálem nezbytným pro vedení boje.

Politická práce organizována u útvarů druhů vojsk a speciálních vojsk může přinést pozitivní výsledky, vychází-li její řízení, obsah a zaměření z hluboké znalosti jejich specifiky a z ní vyplývajících úkolů plněných v průběhu vedení boje.

Výrazem docenění významu štábů jako orgánů velení vojskům a řízení jejich činnosti je skutečnost, že v Bojovém řádu je samostatně a diferencovaně vymezeno zaměření politické práce mezi jejich příslušníky.

Opatření politické práce ve štábech musí přispívat ke zvyšování politické, vojenskoodborné a taktické připravenosti a schopnosti jejich příslušníků tvořivě, s využitím současných poznatků vojenské vědy, operačního umění a taktiky řešit bojové situace a řídit boj ke zničení nepřítele.

Pomáhá k důslednému využívání poznatků o morálně politickém stavu, možnostech pravděpodobného nepřítele a jeho záměrech, k rozvíjení tvořivého přístupu k přípravě podkladů pro rozhodnutí velitele, k včasnému a kvalitnímu zpracování bojové dokumentace, k rychlému a včasnému proniknutí rozhodnutí velitele a bojových úkolů k podřízeným, k pevnému a nepřetržitému velení útvarům.

Důležitým posláním politické práce ve štábech je prosazovat těsnou součinnost a spolupráci v plnění společných úkolů, podněcovat iniciativu, vysokou odpovědnost, vést k přesné a kvalitní práci, k uplatňování náročnosti na vlastní práci i podřízených stupňů.

V článku jsou především rozebrány nové otázky politické práce v podmínkách různorodé bojové činnosti, které jsou nyní uvedeny v Bojovém řádu pozemního vojska ČSLA. Proto jsme vědomě neřešili všechny otázky politické práce.

Rozhodující skutečností je, že úspěšné plnění bojových úkolů v boji není možné bez konkrétní a cílevědomé politické práce velitelů, politických pracovníků, organizací KSČ a SSM, bez vysokého morálně politického stavu a kázně, odpovídajících bojových a psychických kvalit a fyzické připravenosti vojáků.